

โดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา สินทรัพย์ดิจิทัลและเทคโนโลยีบล็อกเชนได้ขยับจากพื้นที่ของนวัตกรรมเฉพาะกลุ่ม เข้าสู่การเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเงินในหลายประเทศทั่วโลก ความเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้สะท้อนเพียงพัฒนาการทางเทคโนโลยี แต่ยังเชื่อมโยงกับพฤติกรรมของผู้ลงทุน โครงสร้างตลาด และรูปแบบการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อบทบาทของสินทรัพย์ดิจิทัลขยายตัว ตลาดทุนซึ่งเคยทำหน้าที่เป็นกลไกหลักด้านการระดมทุนและการลงทุนในสินทรัพย์แบบดั้งเดิม จึงเริ่มต้องปรับตัวเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่ที่มีโครงสร้าง กลไก และลักษณะความเสี่ยงแตกต่างจากระบบเดิมอย่างชัดเจน ในบริบทที่ตลาดกำลังเปลี่ยน บทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลจึงไม่อาจจำกัดอยู่เพียงการควบคุมหรือบังคับใช้กฎหมาย หากแต่ต้องขยับไปสู่การออกแบบกรอบนโยบายและโครงสร้างตลาด เพื่อให้ตลาดทุนสามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินได้อย่างเป็นระบบ

ทิศทางดังกล่าวสะท้อนอย่างชัดเจนในแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ปี 2569 ซึ่งมีแผนงานหลัก 3 ด้าน โดยไม่ได้มองเพียงบทบาทของผู้กำกับดูแล แต่ชี้ให้เห็นบทบาทของ ก.ล.ต. ในฐานะผู้ออกแบบโครงสร้างตลาดทุนไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจดิจิทัลในระยะยาว

หนึ่งในแกนสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ คือการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้แก้ข้อจำกัดของระบบการเงินเดิม โดยเฉพาะ Distributed Ledger Technology (DLT) และ Tokenization ซึ่งถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงสร้างตลาดทุน ตั้งแต่การลดความเสี่ยงด้านการชำระราคา ไปจนถึงการเปิดโอกาสให้ธุรกรรมสามารถดำเนินได้อย่างยืดหยุ่นมากขึ้น

ภาพดังกล่าวเริ่มเห็นเป็นรูปธรรมผ่านความร่วมมือระหว่างโครงการ Digital Asset Regulatory Sandbox ของ ก.ล.ต. และโครงการ Programmable Payment Sandbox ของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบการใช้ Programmable Payment หรือแนวคิด Thai Baht Stablecoin สำหรับการทำธุรกรรมแบบ Atomic Swap ซึ่งช่วยให้การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และเงินเกิดขึ้นพร้อมกัน ลดความเสี่ยงด้านการชำระราคา และเอื้อให้การซื้อขายสามารถดำเนินได้ตลอด 24 ชั่วโมง แทนที่จะถูกจำกัดด้วยเวลาทำการของระบบเดิม

ในทางปฏิบัติ การพัฒนา Tokenization ไม่ได้หยุดอยู่เพียง Investment Token ที่เคยอนุมัติไปแล้ว แต่ขยายไปสู่การทดสอบ Bond Token หรือหุ้นกู้ในรูปโทเคน รวมถึงโทเคนหน่วยลงทุน ผ่าน Regulatory Sandbox เพื่อประเมินความเหมาะสมในการใช้งานจริงในตลาดทุน แนวคิดนี้คือการนำผลิตภัณฑ์ที่ผู้ลงทุนคุ้นเคยอยู่แล้ว มาวางบนโครงสร้างเทคโนโลยีดิจิทัล โดยไม่จำเป็นต้องแยกตลาดออกเป็นระบบเฉพาะคู่ขนาน

อีกองค์ประกอบที่ถูกวางไว้ควบคู่กัน คือการสร้างมาตรฐานเพื่อรองรับการซื้อขายข้ามแพลตฟอร์มในอนาคต ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลให้สามารถเชื่อมโยงกับโครงสร้างตลาดทุนได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ ถูกออกแบบให้เดินควบคู่กับความรับผิดชอบและความเหมาะสมกับผู้ลงทุน โดยเฉพาะการมองสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน หรือ Asset Class อีกประเภทหนึ่ง เพื่อการกระจายความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการได้รับผลตอบแทนของพอร์ตการลงทุนโดยรวม

แนวคิดนี้สะท้อนผ่านการพิจารณาออกหลักเกณฑ์สำหรับ Crypto ETF ซึ่งมีลักษณะเป็นกองทุนรวมประเภทหนึ่งที่ผู้ลงทุนสามารถเข้าถึงได้ผ่านผู้ประกอบการหลักทรัพย์ในตลาดทุนที่ผู้ลงทุนคุ้นเคย โดยมีการกำกับดูแล การเปิดเผยข้อมูล และการบริหารความเสี่ยงที่เพียงพอเหมาะสม เพื่อคุ้มครองผู้ลงทุน

ในทำนองเดียวกัน ก.ล.ต. ได้เสนอแนวทางให้สินทรัพย์ดิจิทัลสามารถใช้เป็นสินค้าอ้างอิงภายใต้กฎหมายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เพื่อบูรณาการตลาดคริปโทฯ เข้ากับระบบตลาดอนุพันธ์ที่มีมาตรฐานการกำกับดูแลควบคู่กันไป

ในมิติของความยั่งยืน ก.ล.ต. สนับสนุนทั้งการพัฒนา Tokenized Carbon Credit และการผลักดันให้คาร์บอนเครดิตสามารถซื้อขายได้ทั้งในตลาดฟิวเจอร์สและตลาดสปอต ผ่านความร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อขยายบทบาทของตลาดทุนในการรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวสะท้อนการขยับบทบาทของ ก.ล.ต. จากการเป็นเพียงผู้กำกับดูแลไปสู่การเป็นผู้ออกแบบโครงสร้างตลาดทุนในยุคดิจิทัล การพัฒนาสินทรัพย์ดิจิทัลจึงไม่ใช่เพียงการเพิ่มผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ แต่เป็นกระบวนการวางระบบให้ตลาดทุนสามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบกฎหมายและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

ในโลกที่นวัตกรรมทางการเงินพัฒนาอย่างรวดเร็ว ความท้าทายของตลาดทุนไทยอาจไม่ใช่การวิ่งตามเทคโนโลยี แต่คือการออกแบบโครงสร้างที่เปิดพื้นที่ให้นวัตกรรมสามารถพัฒนาได้ โดยยังคงความเป็นระเบียบและความน่าเชื่อถือของระบบ ซึ่งนี่คือภารกิจสำคัญของ ก.ล.ต. บนเส้นทางการพัฒนาสินทรัพย์ดิจิทัลในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

“ก.ล.ต. ดูแลตลาดทุน เพื่อให้คุณมั่นใจ”